

*** ÖNEMLİ BİLGİLENDİRME ***

Eczanede İş Sağlığı ve Güvenliği Yasalar, Sorumluluklar, Cezalar

6331 sayılı (eski adıyla 4857 sayılı) iş sağlığı ve güvenliği yasası 30.06.2012'de yayınlandı ve o günden bu güne sırayla tehlike sınıfları gözönüne alınarak en az bir işçi çalıştıran tüm ticari işletmelerde uygulanmaya başlandı.

Başta işyeri hekimi – iş güvenliği uzmanı – diğer sağlık personeli çalıştırma / görevlendirme yükümlülüğü olmak üzere, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işyerlerine / işverenlere getirilen bazı yükümlülüklerde işyerinin bulunduğu tehlike sınıfı esas alındığından, bu çerçevede işyerleri;

- [az tehlikeli
- [tehlikeli
- [çok tehlikeli

şeklinde üç sınıfa ayrılmış, bu doğrultuda NACE kodları esas alınarak belirlenen tehlike sınıfları listesi Kanununun Tehlike sınıfının belirlenmesi başlıklı 9 uncu maddesine istinaden hazırlanarak 26 Aralık 2012 tarihli Resmi Gazete'de İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ekinde yayımlanmış, 18 Nisan 2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğle listeler yenilenmiştir.

1 temmuz 2016 itibariyle ise az tehlikeli sınıf kapsamında sayılan eczanelerimiz de iş güvenliği yasalarından sorumlu hale gelecektir.

Peki biz eczacılar olarak bu yeni uygulama hakkında ne biliyoruz?
Ne kadar hazırız?
Nasıl hareket etmemiz gerekiyor?

Bu sorulara cevap bulabilmemiz için iş güvenliği kanununun bizi ilgilendiren kısımlarını derledik ve bir yol haritası çıkardık.

Önce iş sağlığı ve güvenliği tanımını yaparak başlayalım;

6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu;

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

1 temmuz 2016 tarihinden itibaren az tehlikeli sınıfta olan eczaneleri de kapsayacak ilgili kanundaki bazı teknik detayları tekrarlamak faydalı olacaktır; iş sağlığı ve güvenliğini 5 ana başlıkta toplayabiliriz.

1. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işveren veya işveren vekillerince yürütülmesi
2. Risk değerlendirmesi yapmak
3. Acil durum eylem planı hazırlamak
4. İşçilerin eğitimini sağlamak
5. İşçilerin sağlık gözetimlerini sağlamak

1. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işveren veya işveren vekillerince yürütülmesi

İşverenin genel yükümlülüğü

MADDE 4 – (1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması,

gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için

gerekli tedbirleri alır.

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

Bu bilgiler ışığında işyerlerini çalışan sayısına göre iki gruba ayırabiliriz.

- a) **10'dan az çalışanı bulunan eczaneler** : 29.06.2015 tarihinde 10'dan az çalışanı bulunan ve eczanelerimizin de dahil olduğu sınıf olan, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işveren veya işveren vekili tarafından yürütülebilmesine ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmelik yayınlandı. Buna göre eczane sahibi veya vekillerinin Anadolu Üniversitesinin açtığı 12 haftalık bir kursa katılmaları, belirlenecek şehirlerde düzenlenecek sınava girmeleri ve bu sınavda %50 başarılı olmaları gerekmektedir.

Anadolu Üniversitesi bu sertifika programını bahar, yaz ve güz dönemlerinde 3 kez açacağını duyurdu.

Bahar dönemi eğitimi tamamlanarak sınavı 7 Mayıs 2016 tarihinde yapıldı.

Yaz dönemi eğitimi tamamlanarak sınavı 14 ağustos 2016 tarihinde yapılacaktır.

Güz dönemi eğitimi ve sınavı tarihleri ise Ağustos ayının sonunda açıklanacaktır.

Sertifika eğitimini alıp sınavda başarılı olan işverenler 3 yıl boyunca kendi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini verebilecekler. 3 yıl sonra bu programın yenileneceğini düşünüyoruz.

Meslektaşlarımızın alacakları sertifikalar çalışanların İşe Giriş Muayenelerini, Periyodik Sağlık muayenelerini ve tıbbi tahlillerini kapsamadığından bu hizmeti Toplum Sağlığı Merkezleri ya da Aile Sağlığı Merkezlerine çalışanlarını göndererek alabilirler.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işveren veya işveren vekillerince yürütülmesi

MADDE 5 – (1) *Bu Yönetmelikte belirtilen eğitimi tamamlayan işveren veya işveren vekilleri, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimine verilen görevleri, 7 ve 8 inci maddelerde belirtilenler hariç olmak üzere yürütebilir. İşveren veya işveren vekilleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirmek için çalışan başına aylık en az 10 dakika ayırmak zorundadır.*

(2) *Bu Yönetmelik kapsamında işveren veya işveren vekilleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin tamamını ya da bir kısmını hizmet alımı yoluyla da temin edebilir.*

(3) *Bu Yönetmelik kapsamında, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek isteyen işveren veya işveren vekillerinin İSG-KATİP üzerinden sisteme kaydolmaları zorunludur. İşveren veya işveren vekilinin, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütme yükümlülüğü İSG-KATİP'e kayıt tarihi itibari ile başlar.*

(4) *Eğitimi tamamlayan işverenin ondan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan ayrı bir işyeri açması veya işveren vekilinin hizmet akdinin sona ererek, ondan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde; yeni işyerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilmesi için işverence İSG-KATİP üzerinden başvuruda bulunması gerekir. Bu tür görevlendirmelerde görevlendirilecek kişinin işveren vekili olması esastır. Aksi takdirde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirme yapılmamış sayılır.*

(5) *Birinci fıkrada belirtilen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesi veya işyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması Kanunda ilgili mevzuatta işverenler için öngörülen yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.*

b) 10 veya daha fazla çalışanı bulunan eczaneler : Bir OSGB ile anlaşarak bu hizmeti almak zorundadırlar. Başka seçenekleri yoktur.

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği uzmanlığı sertifikanız yoksa 1 temmuz 2016 tarihinden itibaren bir iş güvenliği uzmanı ile çalışmak zorundasınız. Bu hizmetin bedeli çalışan sayınıza ve çalıştığınız OSGB ile anlaşmanıza bağlıdır.Yani belirli sabit bir fiyat yoktur. Dilerseniz Türk Eczacıları Birliği'nin anlaştığı KABİN OSGB ile, dilerseniz kendi anlaşacağınız OSGB ile çalışabilirsiniz.

Özetlersek işveren işyerindeki iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini 2 yolla da gerçekleştirebilir. Yukarıda kanun maddeleri ile açıklanmış sorumlulukları yerine getirdiği sürece hiçbir engel yoktur. Şunu da eklemek gerekir ki OSGB ile anlaşmak yani iş güvenliği uzmanı çalıştırmak işvereni yukardaki sorumluluklardan muaf tutmaz. İşyeri sahibi her koşulda çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğinden sorumludur.

2.Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10 – (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.
- b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seğimi.
- c) İşyerinin tertip ve düzeni.
- ) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken

koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık

ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

2014 yılında Türk Eczacıları Birliği, Sosyal Güvenlik kurumu ile eczanelerde risk değerlendirmesinin merkezden yapılmasına izin verilmesi konusunda anlaşmıştı. Bu kapsamda Farmainbox üzerinden bir risk değerlendirmesi yapılmıştı. Bu risk değerlendirmesi çıktı olarak alınmış ve çalışanlara imzalatılmıştı. İmzalanan formlar personel özlük dosyalarına eklenmişti. Eğer bu işlemleri yapmadıysanız Farmainbox üzerinden yukardaki sıralamayı takip ederek risk değerlendirmesi çıktılarını çalışanlarınıza imzalatıp personel özlük dosyalarına ekleyin. Eğer bir özlük dosyası oluşturmadıysanız işe çalışanlarınıza ait birer özlük dosyası oluşturmakla başlayın.Özlük dosyası içeriği için aşağıdaki adresten bilgi alabilirsiniz.

<http://www.teb.org.tr/news/7200/Eczane-alıřanları-Özlük-Dosyası-Belgeleri-Hakkında>

Peki risk değerlendirmesi yapmak ve çalışanlara imzalatmak yeterli mi?

Hayır. Riskli görülen konularda iş kazası riskini azaltmak veya ortadan kaldırmak sorumluluğu işverene ait. Bu konuda da iş güvenliği uzmanlarından yardım veya hizmet almanızı öneririz. Sonradan hoş olmayan sürprizlerle karşılaşmamak için en azından 1 kez risk analizini uzmanlara inceletmekte fayda vardır.

3.Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

MADDE 11 – (1) İşveren;

a) alışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil

durumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla

mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

ç) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

Yukarıda tüm teknik detaylarıyla yazdığı üzere işveren sahibi olduğu işyerinde bir acil eylem planı hazırlamakla yükümlüdür. Acil eylem planları sıkı bir prosedüre bağlı, sel, deprem, yangın, sabotaj ve benzeri durumlarda acil tahliye ve eylem planlarını içerir. Bu konuda uzman yardımı almak daha doğru olacaktır.

4. Çalışanların eğitimi

MADDE 17 – (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) İş güvenliği uzmanlığı veya işyeri hekimliği belgesi sahibi olan işveren veya işveren vekilleri iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı uyarınca çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini kendileri verebilir.

Eczane çalışanlarının iş güvenliği eğitimi 2015 yılında yine Anadolu Üniversitesinin hazırladığı bir programla verilmişti. Az tehlikeli sınıfta Teknisyenlerin aldığı iş sağlığı ve güvenliği eğitimi sertifikalarını duvara asabilir yada personel özlük dosyasında saklayabilirsiniz. Sertifika almamış ya da 3 yıllık sertifika süresi dolan çalışanlarınızın eğitimini yukarıdaki esaslara göre sertifika sahibi işveren ya da iş güvenliği uzmanlarınca verilebilir. Bu eğitimin süresi yine 3 yıldır.

5. Sağlık gözetimi

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında eğitim alan işveren veya işveren vekillerinin üstleneceği iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri; işe giriş ve periyodik muayeneler ile tetkikleri kapsamaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetler, işyeri hekimlerinden alınabileceği gibi Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kamu sağlık hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir.

Az tehlikeli ve 10 dan az çalışanı olan işyerleri bir işyeri hekimiyle çalışmak zorunda değildir. Bu işyerlerinde çalışanlar işe giriş ve periyodik muayenelerini (özel hastaneler hariç) hastanelerde yada aile hekimliklerinde yaptırabilirler.

1 Temmuz 2016 itibariyle hayatımıza giriş yapacak olan iş sağlığı ve güvenliği prosedürleri işçiyi ve işvereni olası kazalardan korumayı amaçlayan detaylı bir uygulamalar zinciridir. İşveren bu tarihten itibaren işyerinde yaşanacak kazaları önlemek ve çalışanlarının sağlığını korumakla ilgili her türlü eğitim, önlem ve tedbirleri almakla sorumludur. Bu kapsamda iş sağlığı ve güvenliği konusuna bir evrak işi olarak bakmak, ileride yol açacağı büyük maddi ve manevi sorumlulukları açısından çok sakıncalı olabilir. Henüz çok yabancı olduğumuz bu konuya hassasiyetle yaklaşabilmek için az tehlikeli sınıf işverenlerine verilen iş sağlığı ve güvenliği sertifikanız olsa da bir uzmandan en azından bir süre danışmanlık hizmeti almanın makul olduğunu söylemek yanlış olmaz. Yapılacak olası bir Sosyal Güvenlik Kurumu denetiminde görülen eksikler için maddi para cezaları belirlenmiştir. Aşağıda bu cezaların da listesini bulabilirsiniz.

Kanuna Göre;

6631 Madde;
Ceza Bedeli;

Kanun İhlal Konusu;

26/1a TL / Ay	İş Güvenliği Uzmanı Bulundurmamak	6511
26/1b	İşyeri hekimi Bulundurmamak	6511 TL / Ay
26/1ç	Risk Analizi Raporu Yaptırmamak	3906 TL / Ay
26/1d TL / Ay	Acil eylem Planı Yapmamak	1301
26/1f	İşyeri Hekimi Onaylı sağlık Raporu aldırmamak	1301 TL / Ay
26/1ğ TL / Ay	İşsağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verdirmemek	527

Cezai yaptırımları bulunmaktadır.

Çalışmamızı bilgilerinize sunar; Kazasız , sağlıklı günler dileriz.

Ecz. S. Özgür Öztürk

